

Project Erasmus+:

Životopisy

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Disclaimer

„The European Commission’s support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. “

Anis Hidayah nar. 1976

Spolu s dalšími aktivisty založila Anis Hidayah nevládní organizaci "Migrant Care", která se zasazuje o práva migrantských pracovníků v Indonésii. "Migrant Care" byla schopna vyvinout tlak na indonéskou vládu, aby přijala zákony pro lepší pracovní podmínky pro migrující pracovníky. Dalším aspektem práce "Migrant Care" jsou poradenské služby pro ženy, které v důsledku své práce zažily násilí nebo zneužívání, jako je například dluhové otroctví. Prostřednictvím vztahů s veřejností a obhajoby se Hidayah stala prominentním obhájcem práv migrantských pracovníků.

Anna Hackl nar. 1931

Anna Hackl, rozená Langthaler, poskytla spolu se svou rodinou útočiště dvěma uprchlým vězňům koncentračního tábora během nacistické éry v rámci nelidského "Mühlviertelského honu na zajíce", díky čemuž zachránila životy dvou vězňů uvězněných jako sovětských válečných zajatců v koncentračním táboře Mauthausen, Michaila Rybchinského a Nikolaje Zimkala. Rodina ukryla oba muže na své farmě ve Windenu (obec Schwertberg) a nebyli zrazeni ani při několikanásobné prohlídce SS a Volkssturmu. Anna Hacklová, které bylo v té době 14 let, také přijala pocty posledních let za svou zesnulou matku Annu Langthalerovou a každoročně navštěvuje školy, aby mladým lidem vyprávěla o hrůzách a těžkostech té doby a zároveň jim připomínala slova "Zůstaňte ve střehu!".

Greta Thunberg nar. 2003

Greta Thunberg je součástí mezinárodního hnutí za ochranu klimatu "Fridays for Future" (FFF). Hnutí vzniklo z pátečních školních stávek, které Thunbergová ve Švédsku spouštěla. Na mnoha konferencích a demonstracích Thunbergová varovala před následky klimatické katastrofy. Thunbergová zvolila občanskou neposlušnost jako prostředek a tvrdí, že emise musí být v zemích globálního severu snižovány rychleji, než se plánovalo. Jsou také zadlužené vůči zemím globálního Jihu, které jsou za změnu klimatu nejméně zodpovědné a nejvíce jí trpí.

Hans Maršálek (1914 – 2011)

Maršálek byl rakouský sazeč, politický aktivista a detektiv. V roce 1936 vstoupil Maršálek do Rudé pomoci jako člen Socialistické dělnické mládeže a bojoval ve vídeňském podzemí proti fašisticko-katolickému korporativnímu státu. Na jaře 1941 byl zatčen gestapem v Praze a v září 1942 odvezen do koncentračního tábora Mauthausen. Zde Maršálek sehrál vedoucí úlohu v politickém odboji vězňů koncentračního tábora Mauthausen a organizoval sabotáže a přesuny vězňů související se zbrojením. Od roku 1964 až do svého odchodu do důchodu v roce 1976 byl ředitelem památníku a muzea Mauthausen.

Anna Pointner 1900 – 1991

Anna Pointnerová pocházela ze skromných poměrů, byla politicky aktivní a vedla kampaň za sociální otázky v obecním výboru. Během nacistické éry navázala kontakt s mladými španělskými vězni koncentračního tábora, kteří každý den pochodovali kolem jejího domu na cestě do lomu místní firmy. Poslouchala francouzské a španělské zprávy v rádiu, které skrze ně pouštěla do koncentračního tábora. Před koncem války ukryla mnoho negativů propašovaných z koncentračního tábora SS, které se staly důležitými důkazy zločinů nacismu.

Anna Strasser 1921 – 2010

Anna Strasser byla rakouská odbojářka proti nacionalismu. Jako účetní v posádkovém skladu v Mathausenu, pomohla tajně KZ- vězňům, zásobovala je potravinami a léky. V roce 1942 byla přeložena do práce – podniku Nibelungů , kde stejně tajně vykonávala pomoc pro nucené pracovnice a nucené pracovníky. To vedlo na podzim 1944 z jejímu zatčení kvůli velezradě , načež přišla do pracovně - výchovného tábora a po těžké nemoci byla 1. dubna 1945 propuštěna.

Anne Frank 1929 – 1945

Německá židovka Anne Franková, narozena jako Anneliese Marie Frank, emigrovala 1934 se svými rodiči a její sestrou Margot z Frankfurtu do Nizozemí, aby unikli pronásledování nacionalisty. Rodina bydlela v Nizozemí od června 1942 v jednom schovaném zadním domě v Amsterdamu, kde Anne Franková své osobní zážitky – prožitky, dění v úkrytu a její myšlenky k mnoha tématům dávala do formy dopisů imaginární přítelkyni Kitty a to jí drželo. Evidence začala měsíc dříve, než se rodina přestěhovala do úkrytu a skončila 1 srpna 1944, pár dnů před zatčením a deportací do koncentračního tábora schovaných rodin a jejich pomocníků. Anne Franková a její sestra Margot zemřely krátce před koncem války v koncentračním táboře Bergen – Belsen. Její otec Oto Frank přežil koncentrační tábor Auschwitz a dal rukopis, aby od Miep Giesové, přítelkyni rodiny, byly uschovány, k uveřejnění. 1947 byl historický současný dokument v holandské originální verzi s titulem „Het Achterhuis“ (doslova Zadní dům) otištěn. První německé vydání se objevilo jako Deník Anne Frankové v březnu 1955. Anne Franková platí jako symbolická postava proti nelidskosti a genocidě v době nacionalismu.

Anton Afritsch, 1873 – 1924

Zakladatel rakouských Die Kinderfreunde

Narodil se jako syn fabrikantů, neučil se nejdříve profesy tesaře. Po jeho přesídlení do Grazu našel kontakt k socialistickým demokratům a stal se redaktorem stranických novin „Arbeiterwillen“ (Vůle pracovníka). Jeho láska k dětem ho přivedla na myšlenku k založení proletářské organizace k péči o děti. 26. ledna 1908 se konala oficiální ustavující schůze dělnického sdružení Přátel dětí v Grazu. V průběhu pár let se organizace rozšířila do celého Rakouska. Anton Afritsch dětská vesnička v blízkosti Grazu a Afritschgasse v 22. Vídeňské farní byli pojmenováni po zakladateli Přátel dětí.

Carola Rackete nar. 1988

Carola Rackete se angažovala jako kapitánka pro námořní záchranu uprchlíků. Pro berlínské sdružení Sea – Watch řídila opakovaně lodě, aby zachránila lidi ze Středoziemního moře. Když Rackete 2019 s 53 z Libie příchozích uprchlíků na palubu italského přístavu Lampedusa nastoupit, nechaly je italské úřady po týdny čekat na povolení. Poté se Rackete rozhodla i přes čekání na povolení v přístavu přistát. Kvůli jejímu činu byla zatčena a obžalována, byla Rackete 2021 zproštěna viny.

Comandanta Ramona 1956 -2006

Comandanta Ramona je krycí jméno jedné mexické zapatistické bojovnice. Vzala vůdčí pozici v zapatistické armádě národního osvobození, zasazovala se pro autonomní samosprávu idiosynkratického obyvatelstva a proti kapitalistické hospodářské politice. V jejím způsobu života skrz FTA ohrožený, požadovala zapatistická hnutí právo na život a důstojnost, které bojovně prosazovali. Ramona vtělená pro mnoho domorodých žen jako feministický předobraz v boji za jejich práva.

Emma Goldman 1869 – 1940

Emma Goldman byla feministická anarchistka, která vedla kampaň v různých oblastech sociálních bojů proti chudobě, kapitalismu a za práva pracujících a žen. Napsala řadu spisů o spojení mezi anarchistickými a feministickými myšlenkami: Sebeurčující a solidární soužití lidí by nemohlo být prožíváno bez rovných práv pro ženy. Goldman přednášela o antikoncepci a zdraví pracujících, podporoval dělnické stávky tím, že mluvila na demonstracích, a odsuzovala militarismus jako nástroj útlaku.

Sophie Magdalena Scholl (1921 – 1943) a Hans Fritz Scholl (1918 – 1943)

Spolu se svým mnichovským profesorem psychologie Kurtem Huberem a dalšími studenty založili studentskou odbojovou skupinu "Bílá růže", která se snažila bojovat proti válce a nacistickému režimu a vyzývat k odporu distribucí letáků. Dalšími členy byli studenti Christoph Probst, Alexander Schmorell a Willi Graf. Při rozdávání letáků 18.02.1943 na univerzitě v Mnichově byli Sophie a Hans Schollovi pod vedením Rolanda Freislera lidovým soudem odsouzeni k trestu smrti. Dnes jsou "Bílá růže" a zejména sourozenci Schollovi považováni za důležité symbolické postavy odporu proti nacismu a symbolizují občanskou odvahu – nejen v politickém, ale i v každodenním životě.

Helena Kuchar 1906 1985

Helena Kuchar vzdorovala nacistickému režimu jako partyzánska. Když nacisté v roce 1942 zahájili deportaci slovinských Korutanů, připojila se k místním partyzánským skupinám pod krycím jménem "Jelka". Poskytovala jim jídlo, oblečení a informace, byla zodpovědná za osvětovou práci mezi obyvatelstvem a byla součástí ilegálního místního výboru Lepena. Svou farmu využívala jako útočiště partyzánů. Po druhém zatčení v rámci zrady byla mučena na velitelství gestapa v Klagenfurtu. Kuchar byla ke konci války propuštěna a po roce 1945 pokračovala v kampani proti pravicovému extremismu.

Hermine Weinreb (1862 – 1922)

Průkopnice pedagogického myšlení Kinderfreunden, 1862 – 1922

Hermine Weinreb pocházela ze středostavovské rodiny. Její touha stát se učitelkou byla zakázána jejími rodiči. Po smrti manžela se připojila ke Kinderfreunden. V roce 1912 založila Hermine Weinreb v Alsergrundu ve Vídni mimoškolní pečovatelskou službu pro Kinderfreunden. Jejich myšlenka úzké spolupráce s okresní skupinou Kinderfreunde Brigittenau byla revoluční, protože spojila měšťanské děti z Alsergrundu s proletářskými dětmi z Brigittenau a tím překonala sociální bariéry. Hermine Weinreb vedla skupinu svých dětí se zcela novými metodami: v popředí již nebyla autorita a donucení, ale principy demokratické samosprávy a sebeurčení. V roce 2017 byl park ve Vídni-Hernals přejmenována na Hermine-Weinreb-Park.

Hugo Lunardon 1893 – 1944

Velitel pošty drnбирnského četnictva je příkladem "plnění povinností" jiného druhu: Zatímco jeho zástupce sabotoval jeho práci, Lunardon v letech 1933-34 podnikl kroky proti ilegálním dornбирnským národním socialistům a vorarlberským SS. Po uchopení moci nacisty byl poslán do koncentračního tábora, kde v březnu 1940 v lomu zahynul. Jeho žena dva roky bojovala zoufalou bitvu o život.

Johann Gruber - Priester 1889 – 1944

Dr. Johann Gruber byl knězem a angažovaným reformním pedagogem. Jako ředitel linzského ústavu pro nevidomé byl v květnu 1938 zatčen gestapem za odmítnutí nacionálního socialismu a údajného morálního provinění, nakonec odsouzen a v roce 1940 převezen do koncentračního tábora Gusen. Zde byl zodpovědný za archeologické vykopávky a péči o táborové muzeum. Založil tajnou táborovou školu a využil svého postavení k rozšíření ilegální humanitární organizace, s níž zachránil životy několika lidem. Gruber byl krutě zavražděn na Velký pátek 7. dubna 1944 v Jourhausu velitelem tábora Seidlerem. Teprve v roce 2016 byl plně rehabilitován vídeňským trestním soudem.

Johanna Dohnal 1939 – 2010

Johanna Dohnal byla první rakouskou ministryní pro záležitosti žen. Angažovala se ve stranických strukturách (SPÖ) i ve sdruženích a nevládních organizacích pro rovnoprávnost žen. Mezi její politické úspěchy patří dekriminace potratů, zákony o rovném zacházení pro veřejný sektor a kampaň proti domácímu násilí na ženách. Dohnal musela mnohokrát obhajovat své feministické postoje: zřízení prvního vídeňského ženského domu nekritizovali jen političtí odpůrci. V roce 1995 byla Dohnal odvolána z funkce ministryně pro záležitosti žen kancléřem Franzem Vranickým proti její vůli.

Kailash Satyarthi nar. 1954

Kailash Satyarthi obdržel Nobelovu cenu míru v roce 2014 společně s Malalaj Yousafzai (obr. XY). Bojuje proti dětskému otroctví v Indii a je zapojen do několika organizací bojujících za práva dětí. Jako generální tajemník organizace "Bandhua Mukti Morcha" vede kampaň proti dluhovému otroctví. Hlavním úsilím organizace je boj proti dětskému otroctví v důsledku zadlužení rodičů dětí. Organizace "Bachpan Bachao Andolan - Zachraňte dětské hnutí--", kterou Satyarthi spoluzaložil, pomohla zvýšit práva dětí na veřejnosti a osvobodit mnoho dětí z dluhového otroctví.

Malala Yousafzai nar. 1997

Malala Yousafzai je obhájkyní práv dětí, zejména vzdělávání dívek v Pákistánu. Ve věku 11 let začal Yousafzai publikovat na blogu. Tam podávala zprávy o násilí a diskriminaci páchané pákistánským Talibanem, které zažila jako dívka. Poté, co Yousafzai získala proslulost prostřednictvím svého blogu hostovaného BBC, vojáci Talibanu se ji pokusili zavraždit. Yousafzai přežila. V roce 2014 byla nejmladší držitelkou Nobelovy ceny míru za své odhodlání. Yousafzai je vyslankyní míru OSN od roku 2017.

Marcel Callo (1921 – 1945)

Marcel Callo byl francouzský katolický pracovník s mládeží, který byl blahořečen v roce 1987. Ve věku 22 let byl deportován z Francie do Německa na nucené práce a nevyužil příležitosti k útěku, protože byl odhodlán pomáhat a obracet na víru. Poté, co byl pět měsíců vězněn v Gotha, byl převezen do koncentračního tábora Mauthausen. Tam byl nasazen v podzemní letecké továrně B8 Bergkristall v St. Georgen an der Gusen, kde 19. března 1945 v KT Gusen II zemřel.

Nadia Murad nar. 1993

Nadia Murad přežila genocidu Jezídů v roce 2014. Milice "Islámský stát" se dopouštěly systematického pronásledování, vraždění a zotročování Jezídů žijících v Iráku, etnicko-náboženské menšiny. Jezídské dívky a ženy se staly oběťmi hromadného znásilňování po tisících, z nichž mnohé jsou stále v zajetí. Murad byla během svého věznění také znásilněna a mučena. Poté, co se jí podařilo uprchnout do uprchlického tábora v kurdské pohraniční oblasti, mohla požádat o azyl v Německu prostřednictvím programu pomoci. Veřejně informovala o svých zkušenostech s násilím a situací Jezídů a v roce 2016 byla jmenována "zvláštní velvyslankyní OSN pro důstojnost obětí obchodování s lidmi". V roce 2018 obdržela Murad Nobelovu cenu míru.

Nelson Mandela 1918 – 2013

Nelson Mandela byl ústřední postavou v boji proti apartheidu v Jižní Africe. Zatímco "Nelson" bylo Mandelovo britské jméno, jeho otec mu dal jméno "Rolihlahla". Mandela byl opakovaně propuštěn z institucí kvůli jeho aktivismu, vyloučen ze své univerzity nebo uvězněn. Kvůli jeho politickému úsilí v Africkém národním kongresu "ANC – Youth League" za práva a rovnost černochů mu nebylo dovoleno opustit Jižní Afriku – a Národní kongres byl zakázán. Poté, co se Mandela vzepřel příkazu, byl odsouzen na doživotí. Teprve po 26 letech byl omilostněn a zvolen prvním černošským prezidentem. V důsledku toho byl schopen zrušit rasistické zákony režimu apartheidu.

Peter Kammerstätter 1911 – 1993

Jako člen Komunistické strany Rakouska vzdoroval Peter Kammerstätter zástupcům Dollfussovy vlády v únorových bitvách v Linci v roce 1934. V září 1939 byl zatčen a odvezen do koncentračního tábora Buchenwald. V roce 1940 byl propuštěn, ale zůstal povinen pracovat pod přísným dohledem. Od roku 1945 se Kammerstätter aktivně podílel na rekonstrukci odborových svazů, v roce 1964 rezignoval na funkci regionálního tajemníka KPÖ a až do svého odchodu do důchodu v roce 1971 pracoval v podniku skupiny VÖEST, kde byl zvolen do podnikové rady. Od roku 1967 Kammerstätter shromažďoval materiály o dějinách dělnického hnutí v Horních Rakousích, získal profesní titul profesora a stal se poradcem hornorakouské zemské vlády.

Rina Chiarini 1909 – 1995

Antifašistka a Partizánka z Empoli (Toskánsko)

Ve věku 11 let musela opustit školu, aby uživila svou rodinu, protože její otec, antifašista, byl zatčen. Brzy se zapojila do "Rudé pomoci" a později, v době rozpuštění všech stran fašistickým režimem, vstoupila do konspirační Komunistické strany Itálie. Spolu se svým manželem Remem Scappinim působila nejprve v Miláně a poté v Janově, kde přijala své přezdívky "Clara". 6. července 1944 byla zatčena fašistickou policií. Byla vyslýchána a brutálně mučena několik dní, ale nic neprozradila. V soudním procesu byla odsouzena k 24 letům vězení, které si odseděla nejprve v milánské věznici San Vittore a poté v tranzitním táboře Bolzano-Gries. Odtud se Rině v březnu 1945 podařilo společně se spoluvězněm uprchnout a dostat se do Milána, kde se oba podíleli na přípravě osvobození tohoto regionu. Po válce se Rina nadále angažovala v demokratickém a antifašistickém hnutí za mír a sociální spravedlnost. Za svůj přínos k protifašistickému odboji jí byla udělena Stříbrná medaile za chrabrost Italské republiky a Zlatá hvězda partyzánské brigády "Garibaldine".

Rosa Parks 1913 - 2005

Rosa Parks bojovala za práva lidí s barvou pleti – People of Colour (PoC) v USA, hnutí za občanská práva. Poté, co se odmítla vzdát svého místa v autobuse pro bělocha, byla zatčena a pokutována. V den svého soudu Parks zorganizovala "bojkot autobusů Montgomery" s dalšími aktivisty za občanská práva. PoC byli požádáni, aby nepoužívali veřejné autobusy. V reakci na odsouzení Parkse byly zorganizovány další bojkoty autobusů. Paralelní soudní případ, ve kterém čtyři barevné ženy žalovaly město Montgomery, byl rozhodnut ve prospěch žen. Odmítli (před Rosou Parksovou) uvolnit své místo pro bílé lidi a byli za to také odsouzeni. Po potvrzení Nejvyšším soudem musela být segregace ("rasová segregace") v autobusech a školách zrušena.

Shirin Ebadi nar. 1947

Shirin Ebadi se angažuje v boji za lidská práva v Íránu. Pracovala jako právnička a první soudkyně v historii Íránu. Po íránské revoluci v roce 1979 byla zbavena úřadu a vyučovala na Teheránské univerzitě. V roce 1994 Ebadi spoluzaložila Společnost pro ochranu práv dítěte a v roce 2002 další centrum pro lidská práva. Odpůrcům režimu nabízela právní podporu. Od roku 2009 žije Ebadi v exilu ve Velké Británii. V roce 2003 jí byla udělena Nobelova cena míru.

Sussan Tahmasebi nar.

Sussan Tahmasebi bojuje za práva žen v Íránu. Je spoluzakladatelkou a předsedkyní FEMENA, organizace podporující feministická hnutí na Blízkém východě, v severní Africe (MENA) a Asii. Tahmasebi byla opakovaně zatčena za svůj aktivismus. Například za iniciaci kampaně "Milion podpisů požadujících právní rovnost žen v Íránu".

Adolfo Pérez Esquivel nar. 1931

Adolfo Pérez Esquivel se zavázal k nenásilí a vzdělávání dětí a domorodých obyvatel v Latinské Americe. V reakci na vojenskou diktaturu v Argentině byla v roce 1968 založena zastřešující organizace pro organizace pro lidská práva ("Servicio Paz y Justicia"), ve které byl Esquivel aktivní. Jako generální tajemník koordinoval různé skupiny pro lidská práva v Argentině a podporoval domorodé obyvatele a zemědělce v sociálních bojích prostřednictvím kampaní. Po dlouhém věznění kvůli svým disidentským snahám obdržel v roce 1980 Nobelovu cenu míru.